

EBA/GL/2017/15

23/02/2018

Smjernice

---

o povezanim osobama u skladu s
člankom 4. stavkom 1. točkom 39.
Uredbe (EU) br. 575/2013

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. Smjernice iznose EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 23.04.2018.
4. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom „EBA/GL/2017/15”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
5. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3.

---

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet i područje primjene

6. Ovim smjernicama određen je pristup koji institucije, kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 3. Uredbe (EU) br. 575/2013, trebaju primijeniti prilikom primjene zahtjeva na svrstavanje dviju ili više osoba u „grupu povezanih osoba” jer one predstavljaju jedan rizik u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 39. te Uredbe.

Adresati

7. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima koja su definirana u članku 4. stavku 2. točki (i) Uredbe (EU) br. 1093/2010 i financijskim institucijama koje su definirane u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Definicije

8. Ako nije drukčije naznačeno, pojmovi upotrijebljeni i definirani u Uredbi (EU) br. 575/2013 i Direktivi 2013/36/EU imaju isto značenje u ovim smjernicama.

3. Provedba

Datum primjene

9. Ove smjernice primjenjuju se od 1. siječnja 2019.

Stavljanje izvan snage

10. CEBS-ove „Smjernice o implementaciji revidiranog režima velikih izloženosti“, od 11. prosinca 2009., stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2019.

4. Grupe povezanih osoba na temelju kontrole

---

11. Pri provedbi članka 4. stavka 1. točke 39. podtočke (a) Uredbe (EU) br. 575/2013, institucije moraju pretpostaviti da dvije ili više osoba čine jedan rizik kada među njima postoji odnos kontrole.
12. U iznimnim slučajevima, kada institucije mogu dokazati da jedan rizik ne postoji unatoč postojanju odnosa kontrole među osobama, institucije trebaju detaljno i cjelovito dokumentirati relevantne okolnosti koje opravdavaju taj slučaj. Na primjer, u specifičnim slučajevima gdje je subjekt posebne namjene kojim kontrolira druga osoba (npr. inicijator) potpuno odvojen i ne ulazi u stečajnu masu – tako da između subjekta posebne namjene i vladajućeg subjekta ne postoji kanal kojim bi se širila financijska zaraza i, posljedično, ne postoji jedan rizik – može biti moguće dokazati da ne postoji jedan rizik (vidi scenarij C 1 u Prilogu).
13. Institucije trebaju primijeniti koncept kontrole kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 37. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako slijedi:
- a) U odnosu na osobe koji sastavljaju svoje konsolidirane financijske izvještaje u skladu s nacionalnim pravilima za prijenos Direktive 2013/34/EU², institucije trebaju pretpostaviti odnos kontrole između matičnog društva i njegovih društava kćeri u smislu članka 22. stavaka 1. i 2. Direktive 2013/34/EU. U tu svrhu institucije trebaju grupirati osobe na temelju njihovih konsolidiranih financijskih izvještaja. U tu svrhu upućivanja na Direktivu 2013/34/EU treba tumačiti kao upućivanja na nacionalna pravila kojima je Direktiva 2013/34/EU prenesena u državi članici gdje osobe koje su klijenti institucije moraju izraditi svoje konsolidirane izvještaje.
  - b) U odnosu na osobe koje sastavljaju svoje konsolidirane izvještaje u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima koje je Komisija prihvatila u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002, institucije se trebaju oslanjati na odnos kontrole između matičnog društva i njegovih društava kćeri u smislu tih računovodstvenih standarda. U tu svrhu institucije trebaju grupirati osobe na temelju njihovih konsolidiranih financijskih izvještaja.
  - c) U odnosu na osobe na koje se ne primjenjuje točka (a) ili točka (b) ovog stavka (npr. fizičke osobe, središnja država i klijenti koji sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje u skladu s računovodstvenim pravilima treće zemlje), institucije trebaju smatrati odnosom kontrole svaki odnos između svake fizičke ili pravne osobe i društva koji je sličan odnosima matičnog društva i društva kćeri spomenutima u točkama (a) i (b) ovog stavka.

---

² Stavci 1. i 2. članka 22. Direktive 2013/34/EU zamijenili su sadržaj članka 1. Direktive 83/349/EEZ, na koju se upućuje u članku 4. stavku 1. točki 37. Uredbe (EU) br. 575/2013. U skladu s člankom 52. Direktive 2013/34/EU, upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage moraju se tumačiti kao upućivanja na Direktivu 2013/34/EU i moraju se tumačiti u skladu s korelacijskom tablicom u njezinu Prilogu VII.

Pri provedbi te procjene institucije trebaju smatrati da svaki od sljedećih kriterija čini odnos kontrole:

- i. udio koji nosi većinu glasačkih prava dioničara ili imatelja vlasničkih udjela u drugom subjektu;
- ii. pravo ili mogućnost imenovanja ili opoziva većine članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog subjekta;
- iii. pravo ili mogućnost izvršavanja dominantnog utjecaja na drugi subjekt temeljem ugovora ili odredbi iz osnivačkih akata ili statuta.

Drugi mogući pokazatelji kontrole koje institucije trebaju razmotriti pri svojoj procjeni uključuju sljedeće:

- iv. ovlast za odlučivanje o strategiji ili upravljanje aktivnostima subjekta;
- v. ovlast za odlučivanje o ključnim transakcijama kao što je prijenos dobiti ili gubitka;
- vi. pravo ili mogućnost koordinacije upravljanja subjektom s drugim subjektima kako bi se postigao zajednički cilj (npr. kada su iste fizičke osobe članovi uprave ili nadzornog odbora dvaju ili više subjekata);
- vii. udio koji premašuje 50 % temeljnog kapitala drugog subjekta.

14.S obzirom na to da su računovodstveni kriteriji ili pokazatelji kontrole navedeni u stavku 13. točkama (a), (b) i (c) odlučujući faktori za procjenu postojanja odnosa kontrole, institucije trebaju svrstati dvije ili više osoba u grupu na temelju odnosa kontrole kako je opisan u ovom odjeljku čak i kada ti subjekti nisu obuhvaćeni istim konsolidiranim financijskim izvještajima jer se na njih primjenjuju izuzeća temeljem mjerodavnih računovodstvenih pravila, primjerice temeljem članka 23. Direktive 2013/34/EU.

15.Institucije trebaju svrstati dvije ili više osoba u grupu povezanih osoba na temelju odnosa kontrole među tim osobama bez obzira na to jesu li izloženosti prema tim osobama izuzete od primjene ograničenja velikih izloženosti temeljem članka 400. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili u skladu s izuzećima temeljem nacionalnih pravila kojima se provodi članak 493. stavak 3. te Uredbe.

5. Alternativni pristup za izloženosti središnjoj državi

---

16. U skladu s definicijom „grupe povezanih osoba” prema posljednjem podstavku članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 institucije mogu procijeniti postojanje grupe povezanih osoba posebno za svaku osobu koja je pod izravnom kontrolom središnje države ili je izravno povezana s njom („alternativni pristup”).³

17. Ista odredba omogućava djelomičnu primjenu alternativnog pristupa, posebno procjenjujući fizičke ili pravne osobe koje su pod izravnom kontrolom središnje države ili su izravno povezane s njom (vidi scenarij SD 1 u prilogu).

18. Tom se odredbom jasno propisuje i sljedeće:

- a) Središnja država uključena je u svaku grupu povezanih osoba zasebno određenu za fizičke ili pravne osobe koje su pod izravnom kontrolom središnje države ili su izravno povezane s njom (vidi scenarij SD 2 u prilogu).
- b) Svaka grupa povezanih osoba temeljem točke (a) uključuje i osobe pod kontrolom ili povezane s osobom koja je pod izravnom kontrolom središnje države ili je izravno povezana s njom (vidi scenarij SD 3 u prilogu).

19. Kada su subjekti pod izravnom kontrolom središnje države ili izravno povezani s njom gospodarski ovisni jedan o drugom, trebaju činiti posebne grupe povezanih osoba (isključujući središnju državu) uz grupe povezanih osoba formirane u skladu s alternativnim pristupom (vidi scenarij SD 4 u prilogu).

20. U skladu s posljednjom rečenicom posljednjeg podstavka članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 ovaj odjeljak smjernica primjenjuje se i na jedinice područne (regionalne) ili lokalne samouprave na koje se primjenjuje članak 115. stavak 2. te Uredbe kao i na fizičke i pravne osobe pod izravnom kontrolom tih jedinica područne (regionalne) ili lokalne samouprave ili povezane s njima.

---

³ U skladu s člankom 400. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 575/2013 stavke imovine koje predstavljaju potraživanja od središnje države kojima bi se, kada ne bi bila osigurana, dodijelio ponder rizika 0 % u skladu sa standardiziranim pristupom, izuzete su od primjene članka 395. stavka 1. (ograničenje velikih izloženosti) iste uredbe.

6. Utvrđivanje međupovezanosti na temelju gospodarske ovisnosti

---

21. Pri procjenjivanju međupovezanosti među svojim klijentima na temelju gospodarske ovisnosti, u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 39. podtočkom (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 institucije trebaju uzeti u obzir specifične okolnosti svakog slučaja, posebice bi li financijske poteškoće ili propast te osobe doveli do poteškoća povezanih s financiranjem ili otplatom za drugu osobu (vidi scenarije E 1, E 2, E 3 i E 4 u prilogu).
22. Ako je institucija sposobna dokazati da financijske poteškoće ili propast te osobe ne bi doveli do poteškoća povezanih s financiranjem ili otplatom za drugu osobu, te osobe ne treba smatrati jednim rizikom. Osim toga, dvije osobe ne treba smatrati jednim rizikom ako je osoba gospodarski ovisna o drugoj osobi u ograničenoj mjeri, što znači da ta osoba lako može naći zamjenu za drugu osobu.
23. Institucije trebaju posebno razmotriti sljedeće situacije pri procjenjivanju gospodarske ovisnosti:
- a) Ako osoba u cijelosti ili djelomično jamči za izloženost druge osobe, a ta izloženost je toliko značajna za davatelja jamstva da će on vjerojatno doživjeti financijske poteškoće ako nastupi zahtjev za naplatu potraživanja.⁴
  - b) Kada osoba podliježe obvezi u skladu sa svojim pravnim statusom člana subjekta, primjerice općeg partnera u ograničenom partnerstvu, a izloženost je toliko značajna za tu osobu da će vjerojatno doživjeti financijske poteškoće ako nastupi zahtjev za naplatu potraživanja od tog subjekta.
  - c) Kada značajan dio bruto primitaka ili bruto izdataka osobe (na godišnjoj osnovi) potječe iz transakcija s drugom osobom (npr. vlasnikom stambene/poslovne nekretnine u kojoj najmoprimac plaća značajan dio najamnine) koje nije lako zamijeniti.
  - d) Kada se značajan dio proizvodnje/rezultata rada osobe prodaje drugom klijentu institucije i tu proizvodnju/rezultate rada nije lako prodati drugim klijentima.
  - e) Kada je očekivani izvor sredstava za otplatu kredita dviju ili više osoba isti, a nijedna od tih osoba nema drugi neovisan izvor prihoda iz kojega bi se kredit mogao servisirati i otplatiti u cijelosti.
  - f) Druge situacije gdje su osobe pravno ili ugovorno skupno odgovorne za obveze instituciji (npr. dužnik i njegov ili njezin sudužnik ili dužnik i njegov ili njezin supružnik/partner).

---

⁴ Ta se situacija odnosi na jamstva koja nisu u skladu s uvjetima prihvatljivosti propisanim u dijelu trećem, glavi II., poglavlju IV. (Smanjenje kreditnog rizika) Uredbe (EU) br. 575/2013 i posljedično, u odnosu na koje se metoda supstitucije (iz članka 403. te Uredbe) ne može koristiti za bonitetne potrebe.

- g) Kada se značajan dio potraživanja ili obveza osobe odnosi na potraživanja ili obveza prema drugoj osobi.
- h) Kada osobe imaju zajedničke vlasnike, dioničare ili uprave. Na primjer, horizontalne grupe gdje je jedno društvo povezano s jednim ili više drugih društava zato što sva ona imaju istu dioničarsku strukturu bez jednog dioničara koji ima kontrolu ili zato što se njima zajedno upravlja. To upravljanje može se temeljiti na ugovoru sklopljenom među društvima ili na odredbama osnivačkih akata ili statuta tih društava ili ako su upravna, upravljačka ili nadzorna tijela društva i jednog ili više drugih društava sastavljena, u većem dijelu, od istih osoba.

24. Institucije trebaju uzeti u obzir i djelomičan popis situacija u stavku 23. pri ocjenjivanju veza među subjektima u području bankarstva u sjeni.⁵ Institucije trebaju uzeti u obzir činjenicu da se odnosi između subjekata obuhvaćenih definicijom subjekata u području bankarstva u sjeni najvjerojatnije ne temelje na kapitalnoj povezanosti, već na drukčijoj vrsti odnosa, tj. na de facto kontroli ili na odnosima koje obilježavaju ugovorne obveze, implicitna potpora ili potencijalni reputacijski rizik (npr. sponzorstvo ili čak brendiranje).

25. Kada je klijent institucije gospodarski ovisan o više osoba koje nisu međusobno ovisne, institucija treba uključiti potonje osobe u posebne grupe povezanih osoba (zajedno s ovisnom osobom).

26. Institucije trebaju formirati grupu povezanih osoba kada su dva njihova klijenta ili više njih gospodarski ovisni o subjektu, čak i ako taj subjekt nije klijent institucije.

27. Institucije trebaju svrstati dvije ili više osoba u grupu povezanih osoba na temelju gospodarske ovisnosti među tim subjektima bez obzira na to jesu li izloženosti prema tim osobama izuzete od primjene ograničenja velikih izloženosti temeljem članka 400. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili u skladu s izuzećima temeljem nacionalnih pravila kojima se provodi članak 493. stavak 3. te Uredbe.

Gospodarska ovisnost kroz glavni izvor financiranja

28. Institucije trebaju razmotriti situacije u kojima će se poteškoće u financiranju jedne osobe vjerojatno proširiti na drugu zbog jednosmjerne ili dvosmjerne ovisnosti o istom izvoru financiranja. To ne uključuje slučajeve gdje osobe primaju financiranje s istog tržišta (npr. tržište komercijalnih zapisa) ili gdje je ovisnost osoba o njihovu postojećem izvoru financiranja prouzročena pogoršanjem njihove kreditne sposobnosti tako da ne mogu lako zamijeniti taj izvor financiranja.

29. Institucije trebaju razmotriti slučajeve gdje zajednički izvor financiranja o kojemu se ovisi pruža sama institucija, njezina financijska grupa ili s njom povezane osobe (vidi scenarije E 5 i E 6 u

---

⁵ Kako je definirano u EBA-inim smjernicama o ograničavanju izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni koji obavljaju bankarske djelatnosti izvan reguliranog okvira prema članku 395. stavku 2. Uredbe (EU) br. 575/2013: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/large-exposures/guidelines-on-limits-on-exposures-to-shadow-banking>

prilogu)⁶. Okolnost da se radi o osobama iste institucije ne stvara, sama po sebi, obvezu grupiranja osoba ako je instituciju koja pruža financiranje moguće lako zamijeniti .

30. Institucije trebaju ocijeniti i rizik širenja štetnih učinaka ili idiosinkratične rizike koji bi mogli proisteći iz sljedećih situacija:

- a) upotreba jednog subjekta za financiranje (npr. ista banka ili intermedijarno društvo koje se ne može lako zamijeniti);
- b) upotreba sličnih struktura;
- c) oslanjanje na obveze iz jednog izvora (npr. jamstva, kreditna potpora u strukturiranim transakcijama ili neobvezujućim likvidnosnim linijama) uzimajući u obzir njegovu solventnost, posebno kada postoje ročne neusklađenosti osnovne imovine i učestalost potreba za refinanciranjem.

---

⁶ U uvodnoj izjavi 54. Uredbe (EU) br. 575/2013 navodi se kako „Pri utvrđivanju postojanja grupe povezanih osoba, a time i izloženosti koje predstavljaju jedan rizik, važno je uzeti u obzir i rizike koji proizlaze iz značajnog izvora zajedničkog financiranja koji osiguravaju sama institucija, njezina financijska grupa ili s njom povezane osobe.”

7. Odnos između međupovezanosti na temelju kontrole i međupovezanosti putem gospodarske ovisnosti

---

31. Instrukcije prvo trebaju identificirati koje su osobe povezane putem kontrole u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 39. podtočkom (a) Uredbe (EU) br. 575/2013 („grupa nad kojom se provodi kontrola”), a koje su osobe povezane putem gospodarske ovisnosti u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 39. podtočkom (b) iste Uredbe. Nakon toga instrukcije trebaju ocijeniti trebaju li identificirane grupe povezanih osoba biti (dijelom) same povezane (npr. trebaju li grupe osoba povezanih uslijed gospodarske ovisnosti biti svrstane zajedno s grupom nad kojom se provodi kontrola).
32. U svojoj procjeni instrukcije trebaju razmotriti svaki slučaj zasebno, tj. identificirati mogući lanac financijske zaraze („domino efekt”) na temelju pojedinačnih okolnosti (vidi scenarije C/E 1 i C/E 2 u prilogu).
33. Kada su osobe koje su dio različitih grupa nad kojima se provodi kontrola međusobno povezane putem gospodarske ovisnosti, svi subjekti za koje postoji lanac širenja zaraze trebaju biti svrstani u jednu grupu povezanih osoba. Uvijek treba pretpostaviti širenje zaraze prema dnu kada je osoba gospodarski ovisna i sama je na čelu grupe nad kojom se provodi kontrola (vidi scenarij C/E 3 u prilogu). Širenje zaraze prema vrhu, na osobe koje kontroliraju gospodarski ovisan subjekt, treba pretpostaviti samo kada je ta kontrolirajuća osoba također gospodarski ovisna o subjektu koji čini gospodarsku poveznicu između dvije kontrolne grupe (vidi scenarij C/E 4 u prilogu).

8. Procedure kontrole i upravljanja za identificiranje povezanih osoba

---

34. Institucije trebaju temeljito poznavati svoje klijente i odnose među svojim klijentima. Institucije trebaju također osigurati da njihovi zaposlenici razumiju i primjenjuju ove smjernice.
35. Identificiranje mogućih veza među osobama treba biti sastavni dio procesa institucije za odobravanje i praćenje kredita. Upravljačko tijelo i više rukovodstvo trebaju osigurati prikladno dokumentiranje i provedbu odgovarajućih procesa za identificiranje veza među osobama.
36. Institucije trebaju identificirati sve odnose kontrole među svojim klijentima i prikladno ih dokumentirati. Osim toga, institucije trebaju istražiti i prikladno dokumentirati sve potencijalne gospodarske ovisnosti među svojim klijentima. Institucije trebaju poduzeti razumne mjere i upotrijebiti lako dostupne informacije za identificiranje tih veza. Ako, na primjer, institucija dozna da druga institucija smatra osobe međusobno povezanimi (npr. zbog postojanja javnog registra), i ona treba uzeti tu informaciju u obzir.
37. Napori koje institucije ulažu u istraživanje gospodarskih ovisnosti među svojim klijentima trebaju biti razmjerni veličini izloženosti. Stoga institucije trebaju nadopuniti svoje istraživanje opsežnim istraživanjem svih vrsta „mekih informacija“, kao i informacija koje se ne odnose samo na klijente institucije, u svim slučajevima gdje zbroj svih izloženosti prema jednoj pojedinačnoj osobi premašuje 5 % osnovnog kapitala.⁷
38. Radi procjene obveze grupiranja na temelju kombinacije odnosa kontrole i gospodarske ovisnosti institucije trebaju prikupiti informacije o svim subjektima koji čine lanac širenja financijske zaraze. Institucije možda neće biti sposobne identificirati sve osobe koje čine jedan rizik ako postoje međupovezanosti koje proistječu iz subjekata koji nisu u poslovnom odnosu s institucijom i stoga su nepoznate instituciji (vidi scenarij Mm 1 u prilogu). Ipak, ako institucija dozna za međupovezanosti putem subjekata koji nisu njezini klijenti, treba se koristiti tim informacijama pri ocjenjivanju povezanosti.
39. Procedure kontrole i upravljanja za identificiranje povezanih osoba trebaju se periodički preispitivati kako bi se osigurala njihova primjerenost. Osim toga, institucije trebaju pratiti promjene međupovezanosti, barem u okviru svoje periodičke revizije kredita i kada se planira značajno povećanje kredita.

---

⁷ Taj prag odnosi se na osnovni kapital institucije za potrebe primjene ovih smjernica na pojedinačnoj osnovi. Prag se odnosi na osnovni kapital grupe kojoj institucija pripada za potrebe primjene ovih smjernica na potkonsolidiranoj ili konsolidiranoj osnovi.

Prilog: Ilustracije

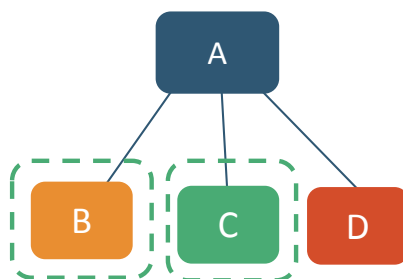

Scenariji u ovom prilogu ilustriraju primjenu smjernica na grupe povezanih osoba koje odgovaraju definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 s gledišta izvještajne institucije.

Grupe povezanih osoba na temelju kontrole

Scenarij C 1: Izniman slučaj (ne postoji jedan rizik unatoč postojanju kontrole)

Izvještajna institucija ima izloženosti prema svim subjektima prikazanim u nastavku (A, B, C i D). Subjekt A ima kontrolu nad subjektima B, C i D. Društva kćeri B, C i D subjekti su posebne namjene.

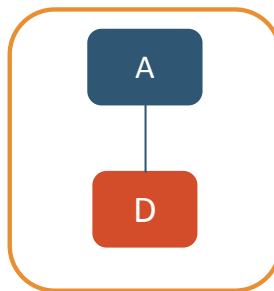
Kako bi se ocijenilo da ne postoji jedan rizik, unatoč postojanju odnosa kontrole, izvještajna institucija treba ocijeniti najmanje sve sljedeće elemente u odnosu na svaki subjekt posebne namjene (subjekte B, C i D u ovom scenariju):

- i) Izostanak gospodarske međuovisnosti ili bilo kojeg drugog faktora koji bi mogao ukazivati na značajnu pozitivnu korelaciju između kreditne kvalitete matičnog društva A i kreditne kvalitete subjekta posebne namjene (B, C ili D). Među ostalim faktorima, potencijalno oslanjanje na matično društvo A kao izvor financiranja i neki kriteriji koji sprečavaju dekonsolidaciju subjekta posebne namjene ili prestanak priznavanja sekuritizirane imovine temeljem važećih računovodstvenih pravila moraju se ocijeniti kao potencijalni znakovi značajne pozitivne korelacije.
- ii) Specifična priroda subjekta posebne namjene, posebno činjenica da ne ulazi u stečajnu masu (na temelju članka 300. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013) – u smislu da postoje učinkovite odredbe koje osiguravaju da imovina subjekta posebne namjene nije dostupna vjerovnicima matičnog društva A u slučaju njegove insolventnosti – i ako se dužnički vrijednosni papiri koje je izdao subjekt posebne namjene obično odnose na imovinu koju čine obveze trećih osoba.

iii) Strukturno poboljšanje kod sekuritizacije i razdvajanje obveza subjekta posebne namjene od obveza matičnog društva A, kao što je postojanje odredbi u dokumentima o transakcijama kojima se osigurava kontinuitet pružanja usluga i poslovanja.

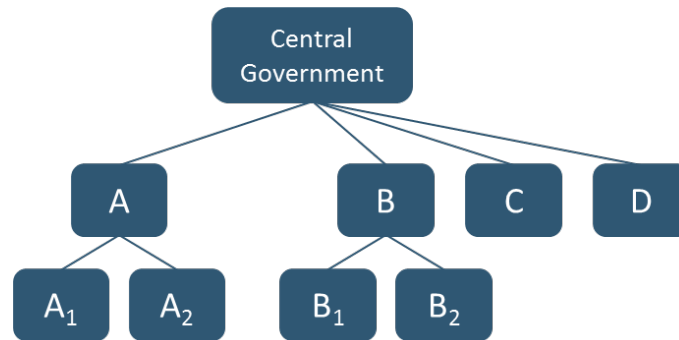
iv) Usklađenost s odredbama članka 248. Uredbe (EU) br. 575/2013 u odnosu na tržišne uvjete.

Nakon što se procijene svi ti elementi, izvještajna institucija mogla bi zaključiti da, na primjer, društva kćeri B i C ne čine jedan rizik s matičnim društvom A. Posljedično, izvještajna institucija treba smatrati da se grupa povezanih osoba sastoji samo od osoba A i D. Institucija treba sveobuhvatno dokumentirati te procjene i svoje zaključke.

Alternativni pristup za izloženosti središnjoj državi

Radi ilustriranja mogućih scenarija rabi se sljedeći opći scenarij: središnja država izravno kontrolira četiri pravne osobe (A, B, C i D). Sami subjekti A i B imaju izravnu kontrolu nad po dva društva kćeri (A₁/A₂, B₁/B₂). Izvještajna institucija ima izloženost prema središnjoj državi i svim prikazanim subjektima.

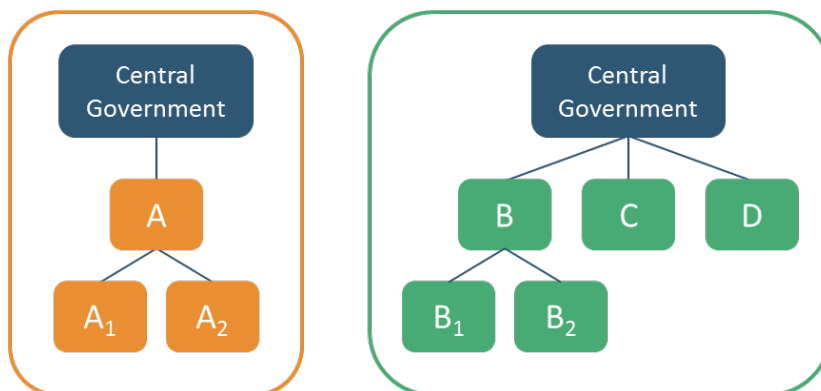

Central Government

Središnja država

Scenarij SD 1: Alternativni pristup – djelomična primjena

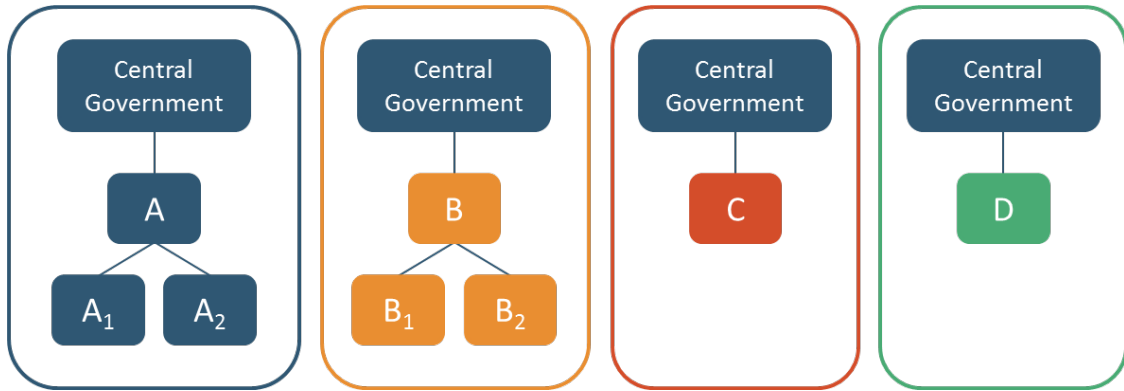
Izvještajna institucija može izolirati samo jednu grupu („središnja država / A / svi subjekti koje A kontrolira ili koji ovise o A”) i zadržati opći tretman za ostatak („središnja država / B, C i D / svi subjekti koje B kontrolira ili koji ovise o B”):

Central Government

Središnja država

Scenarij SD 2: Alternativni pristup – primjena na sve izravno ovisne subjekte

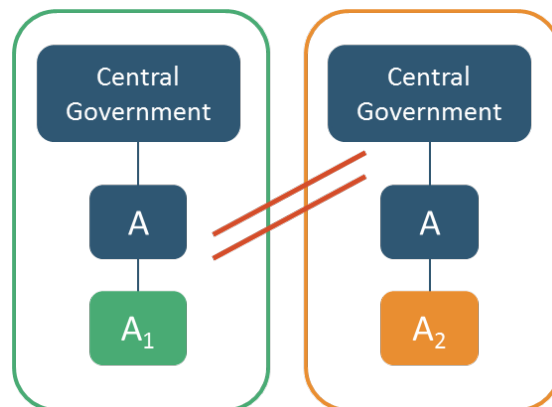

Central Government

Središnja država

Scenarij SD 3: Alternativni pristup – primjena na „prvu/dругu razinu”, ne niže

U scenarijima SD1 i SD2 subjekti A, B, C i D čine „drugu razinu”, tj. razinu neposredno ispod središnje države („prve razine”). Tu je moguće izoliranje iz zajedničke grupe povezanih osoba. Ipak, subjekti A₁, A₂, B₁ i B₂ tek su neizravno povezani sa središnjom državom. Izoliranje na njihovoj razini nije moguće (npr. i A₁ kao i A₂ trebaju se uključiti u grupu „središnja država / A”):

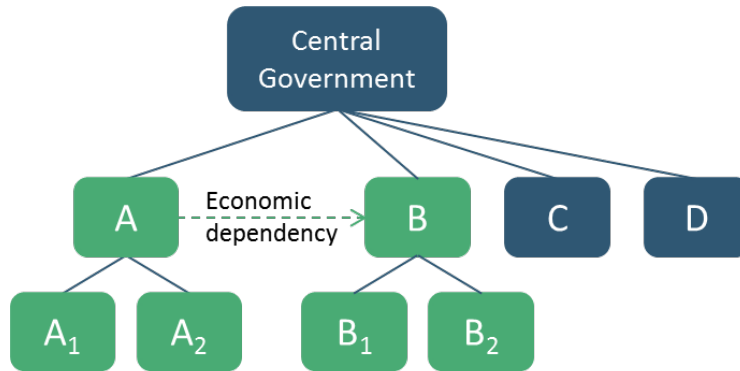
Central Government

Središnja država

Scenarij SD 4: „Horizontalne veze” na „drugoj razini”

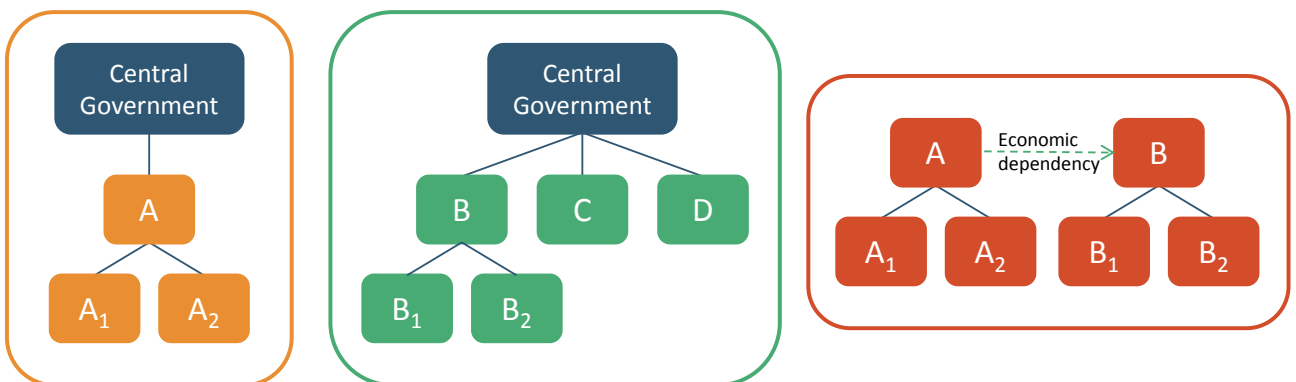
Kao varijacija prethodnog općeg scenarija, subjekti A i B gospodarski su ovisni (poteškoće u pogledu plaćanja za B bile bi zarazne za A):

Central Government
Economic dependency

Središnja država
Gospodarska ovisnost

Pretpostavljajući da izvještajna institucija samo djelomično primjenjuje alternativni pristup, kako je prethodno opisano u scenariju SD 1, treba razmotriti sljedeće grupe povezanih osoba:

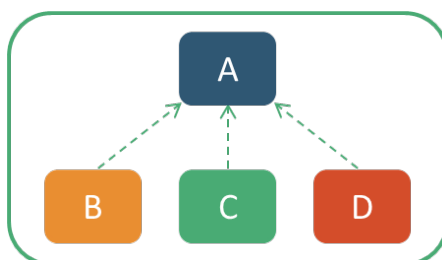
Central Government
Economic dependency

Središnja država
Gospodarska ovisnost

Utvrđivanje međupovezanosti na temelju gospodarske ovisnosti

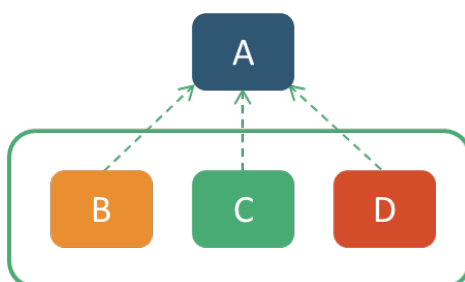
Scenarij E1: Glavni slučaj

Izveštajna institucija ima izloženosti prema svim subjektima prikazanim u nastavku (A, B, C i D). B, C i D gospodarski se oslanjaju na A. Stoga je A osnovni faktor rizika u svim slučajevima. Institucija mora formirati jednu sveobuhvatnu grupu povezanih osoba, a ne tri pojedinačne. Nije važno to što ne postoji ovisnost između B, C i D.

Scenarij E 2: Varijacija glavnog slučaja (nema izravne izloženosti prema izvoru rizika)

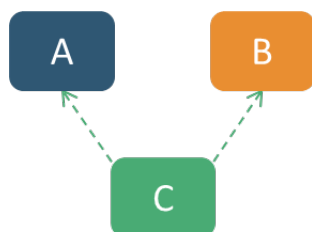
Obveza grupiranja postoji čak i ako izvještajna institucija nema izravnu izloženost prema A, ali joj je poznata gospodarska ovisnost svake osobe (B, C i D) o A. Ako su eventualne poteškoće u plaćanju koje ima A zarazne za B, C i D, sve će one imati poteškoće u pogledu plaćanja ako A pogode financijski problemi. Stoga je potrebno tretirati ih kao jedan rizik.

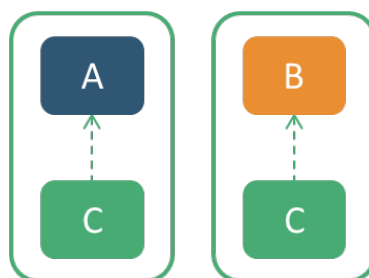
Kao u scenariju E 1, nije važno to što ne postoji ovisnost između B, C i D. A uzrokuje obvezu grupiranja premda on sam nije klijent i stoga nije dio grupe povezanih osoba.

Scenarij E 3: Preklapanje grupa povezanih osoba

Ako je subjekt gospodarski ovisan o dvama drugim subjektima (ili više njih) (imajte na umu da poteškoće u plaćanju jednog od ostalih subjekata (A ili B) mogu biti dovoljne da dovedu do toga da se C nađe u teškoćama),

mora biti uključen u grupe povezanih osoba obaju (svih takvih) subjekata:

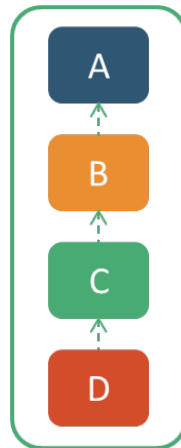
Argument da će izloženost prema C biti dvostruko obračunata nije valjan jer se izloženost prema C smatra jednim rizikom u dvije zasebne grupe.

Ograničenje velike izloženosti primjenjuje se zasebno (tj. granica se primjenjuje jednom na izloženosti prema grupi A/C i jednom na izloženosti prema grupi B/C).

Kako nema ovisnosti između A i B, nije potrebno formiranje sveobuhvatne grupe (A + B + C).

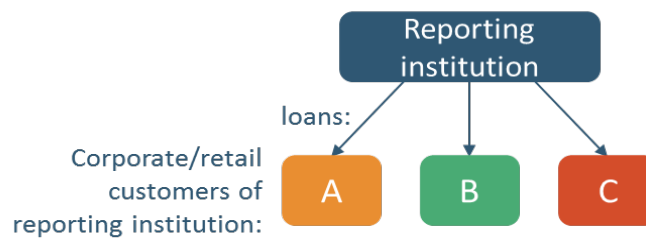
Scenarij E 4: Lanac ovisnosti

U slučaju „lanca ovisnosti” sve subjekte koji su gospodarski ovisni (čak i ako je ovisnost samo jednosmjerna) treba tretirati kao jedan rizik. Ne bi bilo prikladno formirati tri pojedinačne grupe (A + B, B + C, C + D).

Scenarij E 5: Izveštajna institucija kao izvor financiranja (nema obveze grupiranja)

U sljedećem scenariju izvještajna institucija jedini je pružatelj sredstava za tri klijenta. Ona nije „vanjski izvor financiranja” koji povezuje tri osobe i ona je izvor financiranja koji obično može biti zamijenjen.

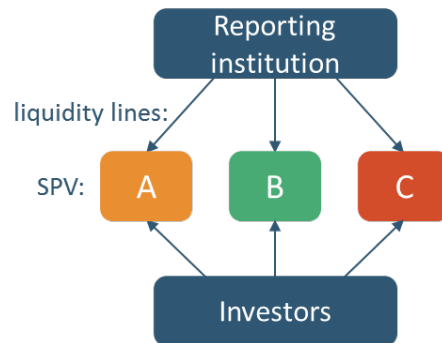

Reporting institution
Loans
Corporate / retail customers of reporting institution

Izveštajna institucija
Krediti
Korporativni/maloprodajni klijenti izvještajne institucije

Scenarij E 6: Izvještajna institucija kao izvor financiranja (obveza grupiranja)

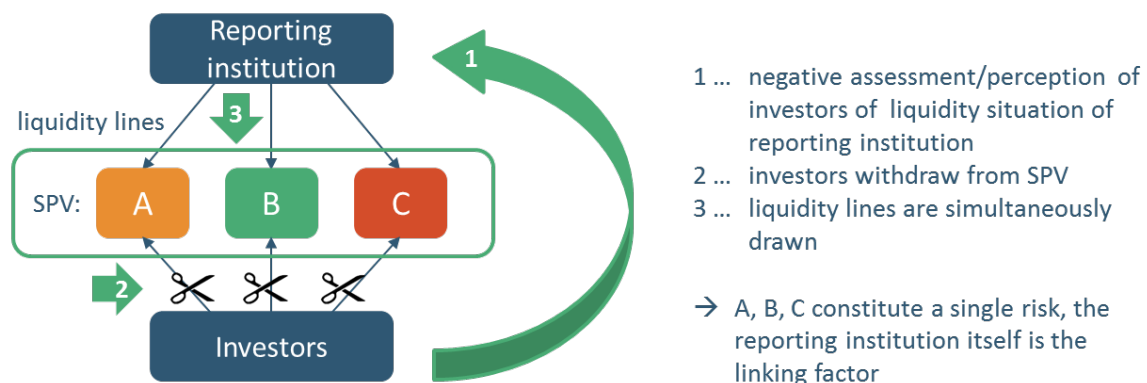
U sljedećem scenariju izvještajna institucija pružatelj je likvidnosti za tri subjekta posebne namjene ili intermedijarna društva (slične strukture):

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

Izvještajna institucija
Linije likvidnosti
Subjekt posebne namjene
Ulagачi

U tom slučaju sama izvještajna institucija može biti izvor rizika (odnosni faktor rizika) kako je navedeno u uvodnoj izjavi 54 Uredbe (EU) br. 575/2013:⁸

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors
Negative assessment / perception of investors of liquidity situation of reporting institution
Investors withdraw from SPV

Izvještajna institucija
Linije likvidnosti
Subjekt posebne namjene
Ulagачi
Negativna procjena/percepcija ulagača u pogledu stanja likvidnosti izvještajne institucije
Ulagачi se povlače iz subjekta posebne namjene

⁸ Uvodna izjava 54 Uredbe (EU) br. 575/2013 glasi: „Pri utvrđivanju postojanja grupe povezanih osoba, a time i izloženosti koje predstavljaju jedan rizik, važno je uzeti u obzir i rizike koji proizlaze iz značajnog izvora zajedničkog financiranja koji osiguravaju sama institucija, njezina financijska grupa ili s njom povezane osobe.”

A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

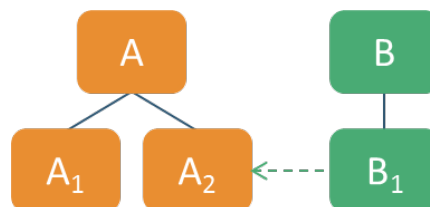
A, B, C čine jedan rizik, sama izvještajna institucija povezujući je faktor

U prethodnom scenariju nema razlike između toga jesu li linije likvidnosti izravno povezane sa subjektom posebne namjene ili odnosnom imovinom unutar subjekta posebne namjene. Ono što je bitno jest činjenica da je vjerojatno da će se linije likvidnosti koristiti istovremeno. Diversifikacija i kvaliteta imovine nisu razmatrane u ovom scenariju kao ni oslanjanje na ulagače u istom sektoru (npr. ulagači na tržištu komercijalnih zapisa osiguranih imovinom) jer jedan rizik nastaje upotrebom sličnih struktura i oslanjanjem na obveze jednog izvora (tj. izvještajne institucije kao inicijatora i sponzora subjekata posebne namjene).

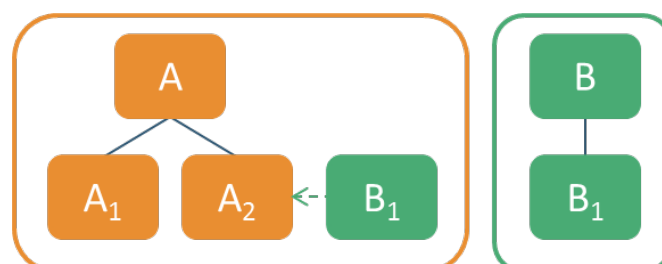
Odnos između međupovezanosti na temelju kontrole i međupovezanosti putem gospodarske ovisnosti

Scenarij C/E 1: Kombinirana pojava ovisnosti uslijed kontrole i gospodarske ovisnosti (jednosmjerna ovisnost)

U sljedećem scenariju izvještajna institucija ima izloženosti prema svim subjektima prikazanim u dijagramu u nastavku. A kontrolira A_1 i A_2 , B kontrolira B_1 . Osim toga, B_1 je gospodarski ovisan o A_2 (jednosmjerna ovisnost):

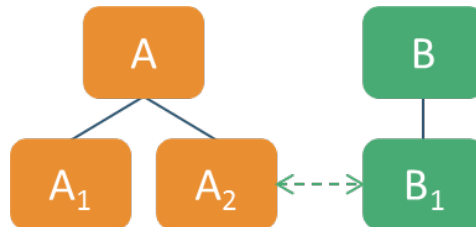
Obveza grupiranja: U ovom scenariju izvještajna institucija treba donijeti zaključak da B_1 u svakom slučaju treba uključiti u grupu povezanih osoba s A (grupa se tako sastoji od A, A_1 , A_2 i B_1) kao i s B (grupa se tako sastoji od B i B_1):

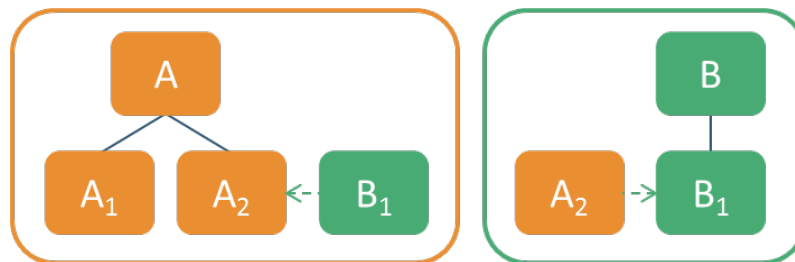
U slučaju finansijskih poteškoća za A, A₂ i konačno B₁ isto će doživjeti finansijske poteškoće zbog svoje pravne (A₂) odnosno gospodarske (B₁) ovisnosti. Formiranje triju različitih grupa (A + A₁ + A₂, A₂ + B₁, B + B₁) ne bi bilo dovoljno da obuhvati rizik koji proistječe iz A, zbog toga što bi B₁, premda je ovisan o A₂ i stoga i o samom A, bio izoliran iz jednog rizika grupe A.

Scenarij C/E 2: Kombinirana pojava ovisnosti uslijed kontrole i gospodarske ovisnosti (dvosmjerna ovisnost)

U ovom scenariju gospodarska ovisnost A_2 i B_1 nije samo jednosmjerna, već je uzajamna:

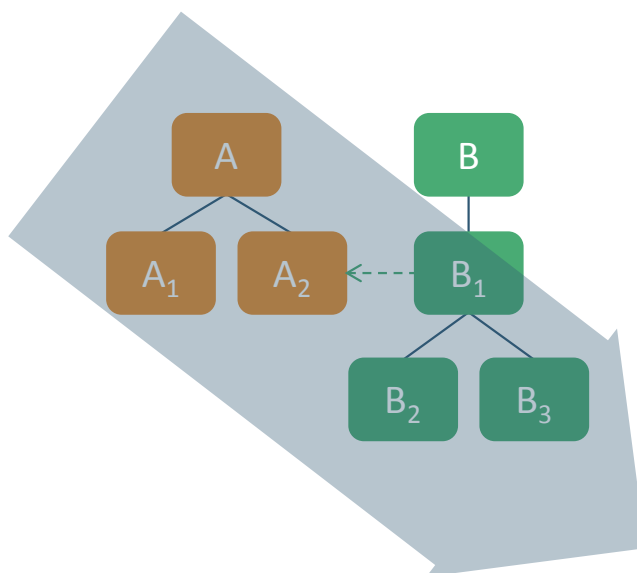
Obveza grupiranja: A_2 bi trebalo dodatno uključiti u grupu B, a B_1 bi trebalo dodatno uključiti u grupu A:

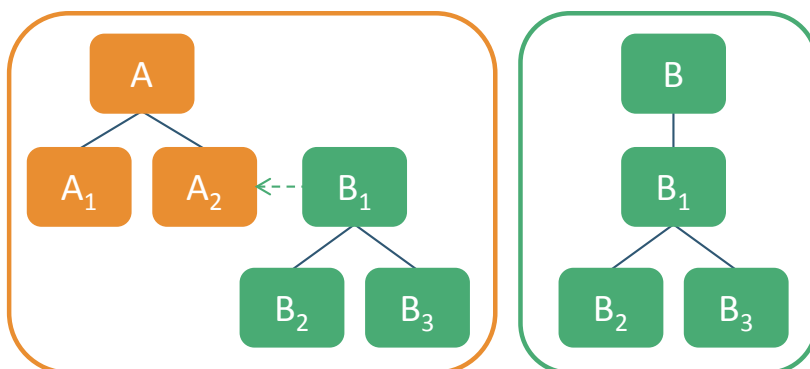

Scenarij C/E 3: Širenje zaraze prema dnu

U varijaciji prethodnog scenarija C/E 1, B₁ isto kontrolira dva subjekta (B₂ i B₃). U tom slučaju financijske poteškoće koje trpi A prenijet će se kroz A₂ i B₁ prema dnu na dva društva kćeri koje kontrolira B₁ („zaraza prema dnu”).

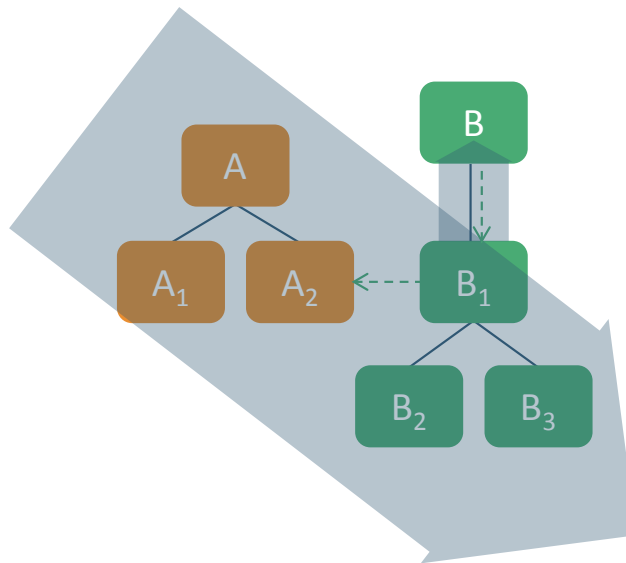

Obveza grupiranja:

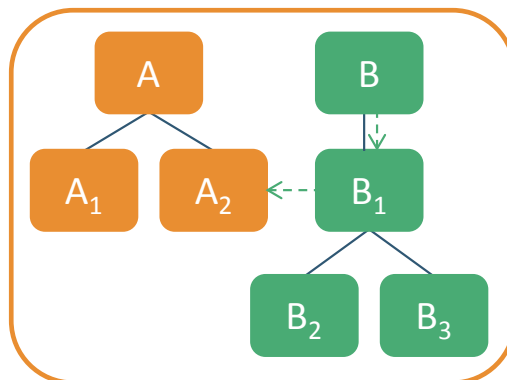

Scenarij C/E 4: Širenje zaraze prema vrhu

Odnos kontrole između B i B₁ ne dovodi automatski do uključivanja B u grupu povezanih osoba s A jer financijske poteškoće koje trpi A vjerojatno neće dovesti do financijskih poteškoća za B. Ipak, kontrolirajući subjekt B treba biti uključen u grupu A ako B₁ čini toliko važan dio grupe B da je B gospodarski ovisan o B₁. U tom slučaju financijske poteškoće koje trpi A neće se širiti samo prema dnu, već i prema vrhu na B i dovesti B do poteškoća s plaćanjem (tj. svi subjekti sada čine jedan rizik).

Obveza grupiranja:

Procedure kontrole i upravljanja za identificiranje povezanih osoba

Scenarij Mm 1: Ograničenja s obzirom na identificiranje lanca zaraze

Dodatnom razradom prethodnog scenarija (C/E 4) izvještajna institucija ima izloženosti samo prema subjektu A i subjektu B₃. U tom slučaju uvažava se činjenica da možda neće biti moguće da izvještajna institucija postane svjesna lanca zaraze i grupa povezanih osoba možda se neće ispravno formirati.

